

Det kgl. Landhusholdningselskabs Halvaarsmøde

d. 18de Decbr. 1867.

Valg af Embedsmænd. Nye Medlemmer. Om Søborg Landboskole bør optages som Medlem. Budgettet og dets enkelte Poster. Antagelsen af Læringer. Mastinlæringer paa Frederiksværk. Ny Udgave af Dreier's „De danske Foderurter“. Prisopgave: en Vejledning i Draining. Wegen Interesse for Vejriagttagelserne; nye Stationer. Kreaturforsendelsen til England: Inddragelse af Konduktørerne. Det danske Hedelselskab. Bør Selskabet deltage i Udgifterne ved Gjødningsanalyser? Undersøgelserne over Mælkens fordelagtigste Benyttelse.

Omtrænt 50 Medlemmer fra Landets forskjellige Egne ere tilstede.

Profesor Førgensen, der som Præsident leder Forhandlingerne, lader først foretage de lovbestemte Valg af Embedsmænd, ifødetfor de efter Tour fratrædende; de blive alle, saa godt som enstemmig, gjenvalgte, nemlig: 1) Etatsraad Tesdorpf til Præsident; 2) Etatsraad Dr. Bendz, Hoffjægermester Friis, Konseilspræsident, Lehnsgreve Friis-Frijsenborg og Etatsraad Hummel til Medlemmer af Selskabets Kommission og 3) Assessor Hald til Selskabets Sekretær.

Derefter optages som Medlemmer af Selskabet enstemmig: Barner, E., Godsejer, Kallundborg Ladegaard. Berg, Proprietær, Store Vejlegaard. Boesgaard, K., Proprietær, Kongelse ved Rudkjøbing. Boring, K., Arkitekt.

- Brøchner, E. C., Kjøbmand, Hüll.
 Buchwald, Chr., Proprietær, Estruplund ved Randers.
 Buus, N. P. S., Forvalter, Rosvang ved Thisted.
 Carlsen, Forpagter, Brede ved Kongens Lyngby.
 Carøe, Etatsraad, Grosserer.
 Cold, Bogholder.
 Engelsted, Wright, N., Jægermester, Korbæk ved Kjerteminde.
 Eriksen, Julius, Grosserer.
 Finsen, Stiftsforvalter, Ballø.
 Frederiksen, Professor, Hummeltofte ved Kongens Lyngby.
 Halberstadt, Grosserer.
 Halvorsen, Gæstgiver, Skomagerfæ.
 Hannemann, D., polyt. Råd., Landbrugsingenieur.
 Heegaard, Anker, Fabrikker.
 Heimann, Philip W., Grosserer.
 Holt, P., Gaardejer, Sandal ved Frederiks.
 Jakobsen, E., Kaptajn, Landinspektør.
 Knuth, Kammerherre, Greve, Liliendal.
 Koch, N. M., Forpagter, Rønnousholm ved Hjørring.
 Lange, E., Forpagter, Rødkilde ved Svendborg.
 Lange, S., Forpagter, Margrethesminde ved Svendborg.
 Lemvig, Doktor, Allestrup.
 Lund, E., Gaardejer, Kongens Lyngby.
 Mackeprang, M., Forpagter, Rassebølle ved Faaborg.
 Mørch, J. M., Konsul, Aarhus.
 Neergaard, Godsejer, Faarevejle.
 Rasmussen, Kammeraad, Gissfeld.
 Schaffalitzky de Muckadell, Baron, Møgelkær ved Horsens.
 Schrøder, Civilingeniør, Sandbygaard.
 Schubarth, Proprietær, Nygaard.
 Selchou-Hansen, Forpagter, Egholm.
 Suhr, Proprietær, Rosengaarden ved Ringsted.
 Teisner, Proprietær, Emdrupgaard.
 Tillisch, Forpagter, Aunsøgaard ved Rallundborg.

Tvermoes, Profurator.

Ulrich, Forpagter, Lindholm.

Ulrich, Forpagter, Rjærup.

Wasfard, Proprietar, Marielyst.

Wedell-Wedellsborg, B., Baron, Borupgaard ved Horsens.

Wolfhagen, Proprietar.

Den styrende Præsident meddeler, at man fra Baron Zynphen-Adeler har modtaget Anmældelse om, at Søgaard Landboskole ønskes optaget i Selskabet. Præsidiet har været i Tvivl om, hvorvidt det vilde være rigtigt i Righed med Landbosforeningerne at optage en Skole som moralsk Person i Selskabet, og ønsker derfor at forelægge dette som et særligt Drøftelses- og Afstemningspunkt for Medlemmerne.

Kammerraad Andersen finder det ikke rigtigt at optage Skoler i Selskabet, thi ihvorvel han fuldt erkjender Folkehøjskolernes mange og nyttige Formaal, saa falde disse dog ikke saa absolut sammen med Landhusholdningselskabet og dets Virksomhed som Landbosforeningernes; for Skolerne er dog Hovedsagen den almindelige Oplysning, om de end tillige baade direkte og indirekte arbejde til Nytte for Landbruget. Han indseer ikke, hvad Nytte Skolen vil kunne have deraf, thi den Retning, hvori Landh. Selskabet væsentlig støtter disse Skoler, nemlig ved at give dem Bøger, vil lige godt kunne blive den til Del, hvad enten den er Medlem eller ikke. Ønsker Skolen som moralsk Person at indvirke paa Selskabet, da stræber den videre, end der med Rette kan tilkomme den. Han vil derfor holde paa, at Begrebet moralske Personer som Medlemmer af Selskabet kun udstrækkes til direkte landøkonomiske Foreninger.

Kammerherre Wichfeldt indseer ikke, at det i nogen Maade kan være til Skade eller Ulempe for Selskabet at optage den nævnte Skole, der har et Areal af 60 Tdr. Land, og altsaa repræsenterer et ikke uvæsentligt Agerbrug. Den ønsker at optages, derved yde sit Bidrag som Medlem og derfor at modtage de Skrifter, der omdeles til disse. Han indseer ikke heller, at der vil kunne drages nogen uheldig Konsekvens heraf.

Derimod vil det være trykkende for en Skole, der ønsker at virke for Agerbruget, om den ej maa ansees værdig til at optages i Selskabet. Subsidiært vil han indstille, at Bestyrelsen paa Skolens Vegne optages som Medlem.

Prop. Rasmussen troer, at det er Bestyrelsen for Skolen, der ønsker sig som saadan optagen i Selskabet, og mener ej dette bør nægtes, naar den antager at kunne have Nytte deraf.

Kammerr. Andersen: Dette er noget helt andet, thi Bestyrelsen er en levende Person.

Den styrende Præsident oplyser, at ifølge Anmeldelsen er det Skolen selv.

Lehnsgreve Holstein-Holsteinborg oplæser Lovens § 9, hvori der kun er omhandlet Optagelse af Personer. Præsidiat maatte derfor være noget betænkeligt ved at foreslaa Skolen optaget, da det let kunde danne et uheldigt Præcedens. Han har selv været med ved Oprettelsen af den nævnte Skole, og ganske vist har den et ikke ubetydeligt Jordtilliggende og arbejder direkte for Agerbrugets Fremgang, men blandt de mange andre Skoler, der ere oprettede i de sidste Aar, er der ogsaa flere, der mer eller mindre gjøre dette, og det vilde da være uheldigt ligeoverfor Skolerne, om man her i Selskabet vilde komme til ved Anmeldelse om Optagelse at vælge og vrage imellem dem; han troer derfor, at Sagen maa afgjøres uden alle Bihensyn og blot som Princip.

Prop. Holstein: Vi have allerede optaget Landboforeninger, og hvor er ved disse den moralske Person? Skolerne ere knyttede ligesaa meget til Agerbruget som disse og bør derfor vist gives Afgang.

Kammerr. Wichfeldt oplyser, at Forstanderen ikke paa Skolens Vegne har kunnet anfælde sig til Optagelse i Selskabet, da han er underordnet Bestyrelsen.

Statsr. Suel: Vel var det oprindeligt kun Hensigten at optage fysiske Personer, men derfra er man allerede afveget ved at optage Landboforeninger, og da nu mange Ikke-Landmænd

blive optagne i Selskabet, forekommer det ham ikke, at man kan undslaa sig for at optage en Skole, der paa Grund af sin Birkfomhed staaer Agerbruget saa nær.

Den styrende Præsident troer, at Optagelsen af Skolen vil kunne drage ubehagelige Konsekventer efter sig, men disse kunne da muligvis senere afhjælpes ved Lovene.

Ved Afstemningen erklærer 27 sig for og 9 imod at optage Søgaard Landboskole som Medlem af Landh.=Selskabet.

Salt optages altfaa 45 nye Medlemmer, saa Medlemstallet nu omtrent er 340. Siden 1857 har Tilgangen været 308 og Afgangen 81, saa Selskabet nu tæller 227 Medlemmer flere end da.

Den styrende Præsident sætter dernæst Budgettet for Regnskabsaaret 1868—69 under Forhandling.

Indtægtsiden, der udgjør 10,960 Rd., nemlig:

Renter af Aktier	5860 Rd.
Afdøde Statsraad Schous Legat.	100 —
Statskassens Bidrag	1600 —
Medlemmernes Bidrag	3000 —
Andre Indtægter	400 —

vedtages enstemmigt.

Udgiftsiden behandles punktvis.

1) Til Landvæsens-, Mejeri- og Drainingslæringer foreslaaes 700 Rd.

Af Landvæsenlæringer tjente under Selskabet ved Udgangen af 1866 80; af disse ere 11 dimitterede efter 3 Læreaar og 9 ere frattraadte i Utide af forskjellige Aarsager. Der er antaget 32 nye, saa Tallet nu er 92. De ældre iblandt disse Læringer ere efter Tour omflyttede til andre Gaarde, og i Reglen fra den ene Provinds til den anden. De Vidnesbyrd, som de have modtaget fra deres Husbonder, ere i det Hele taget anbefalende. Der viser sig en tiltagende Søgning efter de dimitterede Læringer til Avlskarle, saa at det jævnlige ikke har været muligt at forstærke saadanne. 3 Februar Maaned rejste 6 Læringer til Skotland, hvor Hr. E. Thomsen havde

aabnet dem Pladser hos dygtige Landmænd. 4 af dem erholdt Understøttelse af Selskabet. Tidlig i næste Foraar ville atter nogle flere drage derover, navnlig dimitterede Landvæsenlærlinger, der fortrinsvis komme i Betragtning ved Selskabets Understøttelser. Der er atter iaar stillet 50 Rd. til Hr. Thomsens Raadighed til Doucører for skotske Volskarle, der vejlede danste Lærlinger.

Ligesom i de foregaaende 14 Aar har Selskabet atter i sidste Foraar antaget Drainingslærlinger, ialt 23, som anbragtes paa større Gaarde i forskellige Provindsfer, og som sikkert senere ville kunne gjøre god Nytte ved mindre Anlægs Udførelse.

Af de 19 Mejeriskelærlinger, som tjente under Selskabet ved Udgangen af 1866, ere iaar 8 dimitterede og 2 fra- traadte af andre Grunde. 10 nye ere i deres Sted antagne.

Af Mejeribødkerlærlinger tjene 9 under Selskabet, og af Sveitferilærlinger dimitteredes en, og en anden antoges istedetfor (hos Forpagter Trock paa Kragerup).

Der er iaar begyndt en ny Klasse Lærlinger, nemlig unge Mænd, der oplæres i Mejerstegjerning og tillige som Mejeribestyrere. Af saadanne Lærlinger ere 3 antagne, og de fore- trækkes nu jævnlig paa middelstore Gaarde, hvor der ikke holdes Mejeribødker*).

Det samlede Antal af Selskabets Lærlinger udgjør for Tiden 123 og var i Sommer, inden Drainingslærlingerne rejste hjem, henimod 150, — det største Antal Lærlinger Selskabet nogensinde har haft. Hertil er der som sagt foreslaaet 700 Rd., men dette udtrykker kun en Del af Udgiften, da mange af Lærlingerne erholde en betydelig Gave af Bøger. Ikke desto mindre er Summen kun ringe, i Forhold til den Nytte,

*) Hertil kan endnu føjes, at Fabrikant Anker Heegaard velvillig har tilbudt at modtage gratis paa Frederiksvært nogle Arbejdere for at gjøres bekendte med Sammensætningen og Behandlingen af Lokomo- biler og andre Maskiner til Anvendelse i Agerbruget.

Foranstaltningen har gjort og sikkert vil vedblive at gjøre, naar den, tagen paa rette Maade, støttes af Medlemmernes Agtpaagivenhed.

Propr. David, Folehavegaard, spørger om hvilke Kvalifikationer, der maa præsteres Bevis for, for at blive optaget som Lærling.

Den styrende Præsident: 18 Aar, selbftreven Ansøgning, godt Helbred og Arbejdsdygtighed samt Vidnesbyrd fra Præst og Skolelærer.

Propr. David spørger, om det ikke vilde være ønskeligt, at der tillige blev givet Bevis for at Vedkommende i det Mindste var i Besiddelse af almindelig Karledygtighed. Han har haft nogle Lærlinger, men enkelte af dem have været yderst simple og tilmed slet begavede; en af dem havde end aldrig før brugt en Æ, skjøndt han allerede 1 Aar forud havde været Lærling under Selstabet paa en anden Gaard.

Den styrende Præsident: Hvis en 1 Aars Lærling ikke er i Stand til at bruge Plov og Æ, da er det i Sandhed ligesaa forbausende som sørgeligt, men Præsidiets vil da ret meget ønske at faae bestemt opgivet, hvor han har været i det første Aar.

Propr. David har baade skriftlig og mundtlig gjort Anmældelse derom. Han fremdrager Sagen ikke for det enkelte Tilfældes Skyld, men fordi han troer, der burde offres nogen mere Kritik paa Antagelsen af Lærlingerne, og at de f. Ex. først $\frac{1}{2}$ Aar maatte tjene paa Prøve, inden de bleve antagne. Hans Lærling iaar er saaledes vel en meget stikkelig Karl, men vil ikke komme ud over det almindelige, og det maa dog særlig ønskes, at de skulle kunne hædre Navnet af Landh. Selstabs-Lærling.

Den styrende Præsident: Det er Bestyrelsen umuligt at føre et umiddelbart Tilsyn med den store Mængde Lærlinger; den maa stole paa, at Landmændene, under hvem de arbejde, indsende Klager over dem, naar der er Grund hertil. Naar saadanne indløbe, blive de nøje og omhyggelig undersøgte, og i det forløbne Aar er saaledes 9 Lærlinger blevne afstedigede. Bestyrelsen kan ved Antagelsen kun holde sig til de

Umbefalinger, hvoraf hver Enkelt's Ansøgning ledsages, men tilmed antager den kun nødvendig andre end Bønder sønner, der maa ventes at være opvoksede ved og allerede en Del kjendte med Agerbruget.

Blandt flere, der udtale sig vel fornøjede med deres Lærlinger, yttre Forpagter Bøch, Balsøllillegaard, at der vist fra Selskabets Side gjøres alt for at fremkalde et godt Resultat, især naar der sees hen til de store Krav, der i andre Retninger stilles til Bestyrelsens Tid og Kræfter. Naar der ankes over, at nogle Lærlinger ej kunne pløje og bruge Le, da er dette særlig en Skam for de Mænd, der have haft Lærlingerne, og til saadanne burde ikke senere nogle betroes; desværre benyttes ikke sjældent de sendte Lærlinger altfor meget til vedkommende Husbondes personlige Fordel; vel skal der ikke dægges for dem, og de skulle ikke skaanes for Arbejde, men til Erstatning for dette have de et Krav paa at blive viste til Rette og hjulpe fremad, — et Krav, som desværre altfor ofte ikke fyldestgøres.

Derpaa vedtages den omhandlede Post.

2) Til Anskaffelse og Uddeling af Landøkonomiske Skrifter 1200 Rd. og 3) til Udgivelse af saadanne 1000 Rd.

Følgende Skrifter, som Selskabet iaar har befestet udgivet i Trykken, ere omfendte til Medlemmerne: Docent Fjords Fem-aarsberetning om Resultaterne af Vejriagttagelserne i 1861—65; Aarsberetning om Selskabets Forhandlinger i 1866; Lieut. J. E. la Cour: meteorologisk Aarsberetning for 1866; de som Manuskript trykte Meddelelser om Draining; Landinspektør Kleins Skrift om Udarbejdelse af Byggeplaner, navnlig for større Avlsbrug, og Johnston's Agerdyrkningskatekismus, 5te Oplag, besørget af Prof. C. Barfoed.

Der er iaar indkommet over 40 Andragender om Bidrag til Laanebogsamlinger paa Landet, dels tidligere understøttede, dels nyoprettede, hvoraf de fleste ere blevne bevilligede; desuden er der staaet Bøger til 3 Folkehøjskoler, 2 Lærere og til Selskabets Lærlinger. Nogle flere Skrifter

ere omfendte til Landboforeningerne. Til Fremlæggelse ved Pariserudstillingen erholdt den danske Komite ved denne ældre og nyere Udgange af Tidsskrift for Landøkonomi. Mod flere Mænd og Institutioner i Udlandet, fra hvilke Selskabet i Aarets Løb har modtaget Bogsendinger, er der gjort Gjengjæld. Foruden paa ældre periodisk Litteratur har Selskabet i den senere Tid subskriberet paa et Antal Exemplarer af den nyere. En ny Udgave af Dreier's Skrift „De danske Foderurter“ vil forhaabentlig udkomme ad Aare, besørget af Professor J. Lange. — Selskabet har udsat en Prisopgave, sigtende til at tilvejebringe en Vejledning i Draining paa større og mindre Gaarde, paa Grundlag af de iaar som Manuskript trykte „Meddelelser om Draining.“

De foreslaaede Summer til 2 og 3 vedtages og ligesaa 4, de 200 Rb., der foreslaaes anvendte til Foranstaltninger til Odelæggelse af skadelige Dyr.

5) Til meteorologiske Sagttagelser foreslaaes 600 Rb.

Vejriagttagelserne, som ved Selskabets Foranstaltning bragtes i Gang 1860, fortsættes regelmæssig ved 8 Stationer, foruden paa den fgl. Landbohøjskole; og desuden anstilles Sagttagelser over Regnmængden i og udenfor Skovegne paa 13 forskjellige Steder. Resultaterne bekendtgjøres hver Maaned i en stor Mængde Dagblade og Tidsskrifter samt i den aarlige Beretning, der udgives af Selskabet. Istedetfor Docent Fjord, som med stor Nidjærhed velvilligen har ledet denne Sag, men hvis andre Forretninger ikke længere tillade ham at vedblive hermed i den tidligere Udstrækning, har Lieut. J. E. la Cour, som Sekretær i den meteorologiske Komite, fra dette Aars Begyndelse overtaget en større Del af Arbejdet, imod et Honorar.

Man har ikke faa Beviser for, at disse Sagttagelser følges med Interesse; der er saaledes indkommet flere Forespørgsler baade fra Ind- og Udland om Vejrforholdene her i Landet, og der foreligger ialt Tilbud fra 15 nye Steder om at ville foretage fuldstændige Vejriagttagelser. Det viser aabenbart megen Interesse for Sagen, naar Mænd tilbyde 3 × 365 Gange

aarlig til bestemte Klokketiet at ville være tilstede for at iagttage paa Instrumenterne, og det har gjort Komiteen ondt, at den ikke har kunnet benytte flere end 4 af disse Tilbud, men hverken dens disponible Arbejdskraft eller dens Pengemidler har sat den i Stand til at bearbejde Jagttagelserne fra saa mange Stationer, og den har ikke villet modtage Jagttagelser, som den ikke kan overkomme at faae bearbejdede. De 4 nye Stationer, hvorfra der vil modtages Jagttagelser fra 1ste Januar 1868, ere: Eskelund ved Skodborghus (Læge Bay), Gjerlev ved Randers (Skolebestyrer Frederiksen), Ryslinge Folkehøjskole i Fyen og Sct. Nicolaj Skole paa Bornholm (Lærer Clausen). — Den foreslaaede Sum vedtages.

6) Til Foredrags- og Diskussionsmøder 300 Rd.

I afvigte Vinter og Foraar har Selskabet holdt 7 Møder af denne Art, hvorom udførlige Referater ere givne i Tidsskrift for Landøkonomi. Til disse Møder vare som sædvanlig Rigsdagens Medlemmer og en Del Videnskabsmænd indbudne. — Summen vedtages.

7) Til Rejseunderstøttelser 1300 Rd.

Fra adskillige af de Mænd, som i det sidste Aar eller tidligere have modtaget Rejseunderstøttelse, ere Beretninger indkomne om deres paa Rejserne indsamlede Jagttagelser og Erfaringer. Disse offentliggøres saa vidt muligt enten i Tidsskrift for Landøkonomi eller i Ugeskrift for Landmænd. En Beretning fra Landbrugskandidat M. Koføed om det stotste Agerbrug vil, da den ikke egner sig til Optagelse i Tidsskriftet, blive trykt særskilt til Omdeling blandt Medlemmerne. — Summen vedtages.

8. Til Forelæsninger 150 Rd. — Man gjør intet for at fremkalde disse, men ønsker at have en mindre Sum for at kunne understøtte dem, naar Lejlighed bydes. — Vedtages.

9. Til Belønninger 200 Rd. I afvigte Aar er der som Belønning for Landboflid tilkjendt:

Gaardmændene Niels Andersen i Ladby, Odense Amt og

Kaufst Andersen (Kaastrup) i Hem ved Skive, hver 2det Sølvbæger, hvilken Udmærkelse kun sjældnen uddeles; desuden Husmand S. Nielsen Faarhus paa Harritsø Mark, Vejle Amt, 4de Sølvbæger, Gartner E. Larsen, Bjergby Sogn, Hjørring Amt, 20 Rd. og Husmand J. P. Jensen, Gjellerup Sogn, Ringkjøbing Amt, en svensk Harve. — Summen vedtages.

10) Til Fremme af den direkte Produktudførsel 500 Rd.

De Bengeoffre, Selskabet har gjort i de sidste Aar for at fremkalde en regelmæssig Dampskibsforbindelse paa England, have tæret stærkt paa Selskabets Kasse. Man har søgt at faae Erstatning herfor ved at opkræve en vis Sum for hvert Kreatur, der førtes med de Skibe, hvormed Selskabet sendte Konduktør; men dette har ikke været nok til at dække Udgifterne, faa meget mere som Expeditionen i Aarhus vægrede sig ved at indkassere disse Benge af Kreaturafladerne, hvorfor man ogsaa nødsagedes til at inddrage Konduktørerne fra de Skibe, der fore paa Aarhus. Der har derfor den meste Tid af Sommeren kun været Konduktør med 2 Skibe, der have faret paa Kjøbenhavn, og hvor gunstig Forsendelsen med disse Skibe har været fremgaaer tydeligt af Docent Westrings Foredrag derover i sidste Landhusholdningselskabsmøde*). Om Offeret ifjor end har været meget stort (omtrent 2000 Rd.), bør Sagen dog ikke tabes af Syne, og man mener derfor, at Selskabet bør fortsætte sin Virksomhed i en noget anden Form, hvortil omtrent vil medgaa 500 Rd. istedetfor de 1000, som hidtil have været bevilligede. Naar Sagen først er kommen rigtig i Gang, da maa og ville de private Kræfter sikkert selv sørge for den. Bestyrelsen har bestræbt sig meget for at fremkalde Lettelser med Hensyn til Indførslen af dansk Kvæg i Storbritanien, dels gjennem den danske Gesandt i London, der har viist megen Interesse for denne Sag, dels gjennem Professor Wilson o. a., men uden at det dog hidtil er lykkedes at naae noget Resultat.

*) See dette Hefte.

Propr. Holstein spørger om det er Bestyrelsens Mening at vedblive at sende Konduktør med Kvægflibene, hvilket han troer vilde være heldigt og modtages med Tak af Afsladerne.

Den styrende Præsident: Nej, de store Udgifter, der ere forbundne dermed, forhindre det, men man vil interessere sig for, at der ved private Kræfter søges sendt Konduktører med, og man vil, om det ønskes, hjælpe til at føre Overopsyn dermed.

Profesor Prosch beklager, at saa vigtige Spørgsmaal som dette og flere andre ikke kunne blive tilbørlig drøftede, da Tiden medgaaer til de Meddelelser, som Bestyrelsen giver, men som det vilde været ønskeligt forud at have modtaget trykkede, hvorved der vilde spares Tid, og hvorved Medlemmerne tilmed kunde møde mere forberedte til en Diskussion af dem.

Den styrende Præsident gjør opmærksom paa, at Arbejdet for Bestyrelsen, der allerede er stort, og som ydes frivilligt, derved end yderligere vilde forøges.

Fra forskjellige Sider udtales dog det Ønskelige deri, samt Villigheden til, hvis det derved skulde vise sig nødvendigt, at bidrage en større Sum til Kontorhold.

Derefter vedtages Summen.

11) Til Indkjøb og Uddeling af Agerdyrkningsredskaber 200 Rd. Vedtages.

12) Til Træplantning 650 Rd.

Det danske Hedefelskab, som ifjor gav Meddelelse om dets Oprettelse og Formaal, har ogsaa iaar anbefalet sig til Selskabet, og tillige nærmere præciseret, hvortil det navnlig attraaer Selskabets Bistand, nemlig til større Hedeplantninger og Engvandingensanlæg, til Udarbejdelsen af en Hedegeografi, til Plantørers Oplærelse i Hedekultur osv. Hedefelskabet har desuden særlig anbefalet nogle paabegyndte Skovanlæg paa større Hedearealer til at nyde Tilskud fra Landh. Selskabet; men til saa storartede Foretagender, hvor der blev Tale om en forstmæssig Tilfuktivering af tilsammen 1660 Tdr. Land, maatte dette Selskab af

pekuniære Grunde undslaa sig for at bidrage og indskrænke sig til de Formaal, det engang havde paataget sig at fremme.

Etatsr. Suel ønsker Oplysning om der ydes de Bønder i Thy og andetsteds i lignende skovløse Egne, der i de senere Aar lægge Vind paa Hegnsplantning, Understøttelse dertil.

Den styrende Præsident: Nej, i Reglen ikke; det er umuligt at hjælpe den enkelte Mand undtagen som Belønning, men derimod ydes jævnlig Bidrag til Planteskoler. — Summen vedtages.

13) Til Fremme af Biavl en o. lg. 200 Rd. Vedtages.

14) Til kemiske Analyser 200 Rd.

12 af Selskabets Medlemmer have iaar indsendt Prøver af Gjødningsstoffer til Analysering. Halvdelen af Udgiften er udredet af Selskabet, men denne Begunstigelse maa selvfølgelig bruges med Maadehold, saa at det, der fordres af Selskabet, ej overstrider hvert Medlems Kontingent.

Prof. Prosch spørger, om denne Foranstaltning oprettholdes i det Almindeliges eller i den Enkeltes Interesse; er dette sidste Tilfældet, da troer han, at Nyttens af de kemiske Analyser er saa almindelig anerkjendt, at et slikt Opmuntringsmiddel ikke er nødvendigt, ja, det forekommer ham end ikke passende.

Grev Bernstorff til Rattrup antager, at Begunstigelsen navnlig er for at lette de mindre Jordbrugere Udgiften ved Analyserne, og finder tillige deri et stort Sikkringsmiddel mod Forfalskningsforsøg.

Prof. Prosch: Af mindre Landbrugere har Selskabet kun saa, og dets 10 Analyser om Aaret lægge næppe noget kjendeligt Baand paa de Fabrikanter, der ville forfalske deres Gjødning.

Propr. Holstein mener dog, at det skyldes denne Foranstaltning, at en Del af de forfalskede Gjødningsfabrikater, der tidligere fandtes paa vort Marked, nu ere forsvundne derfra, og kommer end Analysen nærmest den Enkelte til Gode,

faa bliver dog den derved fremkaldte Sikkerhed ogsaa værdifuld for Landbruget.

Lehnsgreve Lerche har selv ifjor benyttet Selskabets Medvirken til at faae en Handelsgjødning analyseret, naturligvis ikke for derved at spare Penge, men fordi han antog Gjødningen for at være forfalsket og mente, at det da vilde være Fabrikanten ubehageligere, naar Sagen gik gennem Landh. Selskabet, og derved kom til mere almindelig Kundskab.

Prof. Prosch: Hvis man forlanger Pengene til at føre Kontrol med de kunstige Gjødningsarter, der komme paa Markedet, da vilde de maaste være nødvendige, skjøndt han ej troer det, men ifølge Paragrafen synes det at være et Gratiale, Medlemmerne stille til deres egen Raadighed, og som saadant maa han fastholde Ønskeligheden af at denne Post bortfalder.

Summen vedtages med 23 Stemmer mod 4.

15) Til Island, Færøerne og Grønland 400 Rd. Vedtages.

16) Til Honorar for 2 Undersøgelser over Mælkenes fordelagtigere Benyttelse, samt til Rejser i denne Anledning 1300 Rd.

Prop. Holstein erkjender det Nyttige i denne Sag og anerkjender ogsaa fuldt den Mand, om hvis Virksomhed her er Tale; men han maa dog henstille til Bestyrelsen, om det ikke vil være rigtigt at henvende sig til Indenrigsministeriet om at faae den dertil nødvendige Sum optaget paa Statsbudgettet, for at Manden derved kan knyttes til Staten, hvilket baade vil være ønskeligt for Selskabet, der ikke i Vængden kan vedblive at afholde denne store Udgift, og for Manden, hvis Stilling da vil blive fastere og sikkrere.

Prof. Prosch: Skal denne Udtalelse forstaaes saaledes, at det vilde være ønskeligt at faae en Agerdyrkningsekemiker i strengeste Forstand knyttet til Landbohøjskolen, og at dette er Manden, der særlig egner sig dertil, da er han enig heri; men dette kan ingen Indflydelse have paa Bevillingen af den her

omhandlede Post, der vist er saa vel anvendt som nogen anden paa Budgettet.

Kammerr. Andersen: Have vi taget Sagen i vor Haand, da bør vi fortsætte den og bringe den saa nær som mulig til Ende.

Prop. Holstein turde vente sig fritaget for Bestyrelsen om ej at ville yde Rand. Segelcke al mulig Tak og Anerkjendelse, men hans Stilling er sværende, som Sagen nu er ordnet, og for Landbrugets egen Skyld bør man søge at knytte ham til det ved fastere Bånd.

Kammerr. Andersen: Vedtage vi ikke den her foreslaaede Sum, da standse vi dermed hele dette højt nyttige Foretagende.

Lehnsgreve Holstein: Dette er sikkert ej heller Forslagsstillerens Mening, men hans Udtalelse bør nærmest opfattes som et Fingerpeg, der var ønskeligt at følge, hvis Lejligheden skulde tilbyde sig. Efter den Erfaring, han har til Finantslovens Behandling, troer han imidlertid ikke, at det i den nærmeste Tid vil kunne lade sig gennemføre; thi skøndt der i et Land som Danmark, der ret egentlig hviler paa sit Agerbrug, kun ifjor forlangtes 8000 Rd. til Agerbrugets Fremme, holdt det dog haardt at bevare denne Sum.

Grev Bernstorff: En Plads som den antydede ved Landbohøjskolen vilde være til Gavn, men den vilde ikke klare de her undersøgte Spørgsmaal. Oprindelig var der en stærk Opposition her i Selstabet imod at anvende en saa stor Sum paa den foreslaaede Maade, men efter de Dplysninger, som Bestyrelsen forelagde, kom Oppositionen senere til det Resultat, at Pengene havde været vel anvendte og lod derfor enhver fremtidig Indsigelse falde. Nu ere imidlertid 4—5 Aar forløbne siden den Tid, i hvilke man ikke har seet andet end nogle kortere Meddelelser i Tidskriftet, og vel tvivler han ikke paa, at disse Aar ere blevne godt anvendte, men det vilde dog være ønskeligt snart at erholde nogle nye Meddelelser.

Den styrende Præsident troer, at de Foredrag, Rand. Segelcke hvert Aar holder her i Selstabet, nok kunne kaldes

fuldkommen fuldige Meddelelser. Men foruden disse yder han Selskabet en meget stor Hjælp ved at holde hele det store Apparat af Mejerifager, der forterer under Selskabet, i Gang, ligesom han ogsaa ofte raadspørges i teknisk-kemiske Sager. Det er kun en Del af de ved de omtalte Undersøgelser foranledigede Udgifter, der kunne dækkes af den foreslaaede Sum, og Rand. Segelcke maa selv bringe Offre i saa Henseende.

Grev Bernstorff: Kun de Medlemmer, der ere tilstede ved Foredragene, faae noget egentlig at vide af disse; alle de andre, altsaa det store Flertal, erfare kun noget derom paa anden Haand.

Den styrende Præsident: Alle Foredragene blive trykkede i „Tidskrift for Landøkonomi“, og da dette omfendes til alle Medlemmerne, have altsaa de af disse, der have været fraværende ved et Foredrag, saa let Udgang som muligt til at gjøre sig bekendte med hvad der meddeltes i dette.

Prop. David: Selskabets Bestræbelser i Mejerifagen have givet fortrinlige Resultater, og den Mand, der har været den væsentlig virkende i disse, fortjener derfor i fuldt Maal Selskabets Anerkjendelse.

Rammerr. Staun troer, at det lille Skrift om Smørtilberedning, som Rand. Segelcke har udgivet, i og for sig er en fuldgjldig Erstatning for alle de Penge, som Selskabet har offret paa denne Sag.

Prop. Holstein maa fastholde, at Selskabet ved Regjeringsens Hjælp bør søge at fremkalde en anden og bedre Ordning; og naar det dog enkelte Gange er lykkedes i Finantsloven at sætte Smaaposter igjennem til Landbohøjskolen, saa nærer han ogsaa Haab om, at det vilde kunne lykkes i denne Sag, især da den varme anbefaling, der vilde kunne meddeles fra Selskabet, nødvendigvis maatte være Ministeren en væsentlig Støtte.

Grev Bernstorff: Ganske vist har Rand. Segelckes lille Skrift gjort fortrinlig Nytte; men det er nu dog flere Aar siden det kom, og han skulde derfor ønske, at man snart maatte

faae en lignende lille Bog, der indeholdt Resultatet af de nyere Undersøgelser.

Den styrende Præsident: Disse findes som sagt i Tidsskriftet, og ere altsaa derigjennem stillede til Enhvers Raadighed.

Summen vedtages.

Til Lønninger, Pensioner, Fragt og Portoudgifter 1860 Rd.

Den samlede Udgift bliver saaledes ansat til 10,960 Rd., og sluttelig bemyndiges Bestyrelsen til at overføre til en Konto fra en anden, hvad der ikke er blevet benyttet paa denne.
